

**Globális élelmezési válság:
Éhínség fenyeget 250 millió afrikait
(összefoglaló áttekintés)**

Egyszerre fellépő okok:

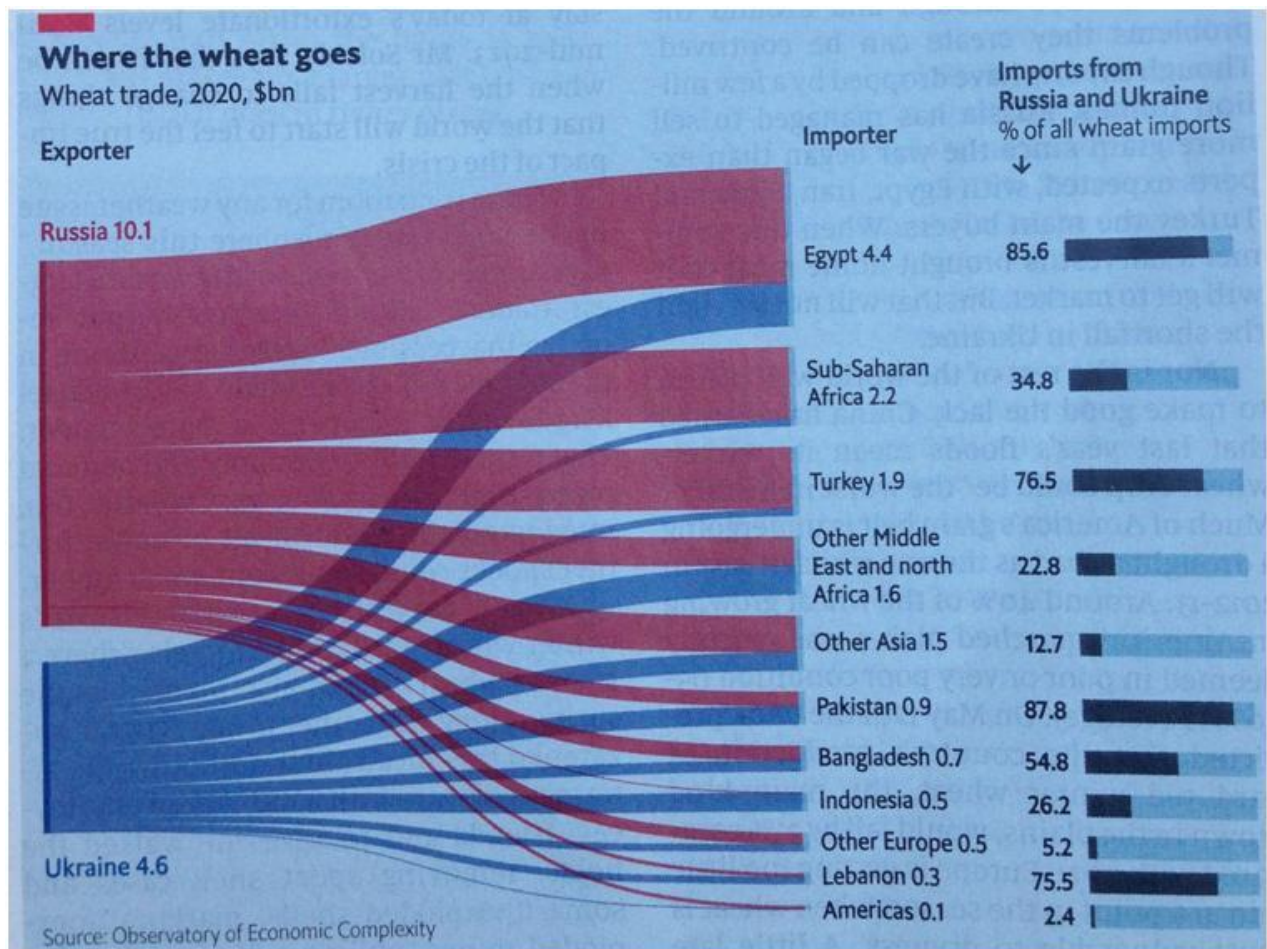
- orosz-ukrán háború:
 - o az ukránok elaknásították a kikötőket, az oroszok pedig blokkolják azokat
 - o az ukránok a tavalyi termést nem tudják elszállítani, nincs az új termésnek tárolóhely (20-25 millió tonna exportra szánt búza „beragadt”)
 - o az oroszok a szankciós csomagokra retorzióként nem exportálnak
- klímaváltozás: Kelet-Afrikát az utóbbi négy évtized legsúlyosabb aszálya sújtja
- gyenge tavalyi termések:
 - o az USA-ban és Kanadában (gabona)
 - o Brazíliában (szója)
 - o Indiában (a világ második legnagyobb búzatermesztője)

Oroszország és Ukrajna részesedése a világ GABONAEXPORTjából (2021):

	Oroszország	Ukrajna	együtt
búza	39 mó tonna világelső	17 mó tonna világötödik	világexport 28 %-a
árpa			világexport 29 %-a
kukorica			világexport 15 %-a
napraforgóolaj	világmásodik	világelső	világexport 75 %-a

FAO:

- közel 50 ország búzaimportjának több mint 30%-a Oroszországból és/vagy Ukrajnából származik
- 26 ország búzaimportja több, mint fele arányban származik e két országból

(forrás: *The Economist* May 21st 2022)

A leginkább orosz és ukrán búzaimportra utalt országok:

- Pakisztán 87,8% (a teljes búzaimport százaléka)
- Egyiptom 85,6%
- Törökország 76,5%
- Libanon 75,5%
- Banglades 54,8%
- a szub-szaharai övezet országai 34,8%

Globális éhínség:

- 250 millió embert közvetlenül érint az éhezés
- eddig 440 millió ember élelmiszerellátása volt bizonytalan – ez a szám most 1.600 millióra nőtt (az emberiség 1/5-e) [az *Economist* adatai]
- az élelmiszerbiztonság akut hiánya által sújtottak száma 345 millióra nőtt és 82 országot érint [hvg, a WFP nyomán]
- Szomália fele, 7,1 millió ember éheznek

A többlet-termelés/export akadályai:

- a megdrágult üzemanyagok és műtrágya miatt nem várható jelentős többlet-termelés
- Oroszország a szankciók miatti retorzióként nem exportál
- Kína (a világ legnagyobb búzatermesztője) és India a saját ellátásra tartalékol
- a háború kitörése óta 23 ország vezetett be szigorú élelmiszer-kiviteli korlátokat
- sok ország korlátozza a műtrágya-kivitelt

Az élelmiszerválság mérséklésére tett intézkedések (lehetőségek):

- a „beragadt” ukrán gabona külföldre juttatása szárazföldön/vasúton (Lengyelországon, ill. Románián át; nálunk Záhonyban nincs elegendő átrakó-kapacitás)
- a bioüzemanyagok előállítására felhasznált gabona csökkentése: a világ összes gabonatermelésének kb. 10 százalékából állítanak elő bio-üzemanyagot és a növényi olaj 18 százalékából biodízelt (ezek a klímapolitika eddigi komoly eredményei – ezeket most le kellene rombolni)
- a WFP, az ENSz Világélelmezési Alapja 2022-re vonatkozó pénzigényét rekordmagasságra, 22 md dollárra emelte – ebből eddig 4,8 md jött össze
- a világ gabonatermésének kb. a felét állatokkal etetik fel; de igen valószínűtlen, hogy az állattartó gazdaságok – a világ bármely részén – lemondanának a takarmány egy részéről (pontosabban hogy a kormányuk erre készítse őket), hogy az éhező afrikaiakon segítsenek

Felhasznált források:

The Economist May 21st: Leader; Briefing: The food crisis; Unblocking Odessa

HVG 2022 jún. 23.: Nincs ellenvetés

HVG 2022 júl. 7.: Hármás csapás

Bp., 2022. július 17.

Kiss Károly